

VOORTGANGSNOTITIE

**MINIMABELEID
EN
SCHULDENAANPAK
2021**

Inhoud	
GRAFISCHE WEERGAVE MINIMA	3
SAMENVATTING	5
INLEIDING	6
Armoedemonitor en inkomenseffectrapportage	6
HOOFDSTUK 1 MINIMABELEID.....	7
Aanscherping huidig minimabeleid.....	7
Partners	8
Cijfers.....	8
Risicogroepen	9
Veranderingen beleid tot nu toe en wat willen we nog doen	11
HOOFDSTUK 2 INTEGRALE OPGAVE ARMOEDE	13
Versterken samenwerking Sociaal Domein en Wams	14
Kinderen in armoede.....	14
HOOFDSTUK 3 SCHULDENAANPAK.....	15
Wat is het resultaat dat we willen bereiken?	17
HOOFDSTUK 4 COMMUNICATIE.....	18
Campagne middelen	18
HOOFDSTUK 5 PLANNING	18
HOOFDSTUK 6 FINANCIEN.....	19
Middelen	19
Kosten.....	20

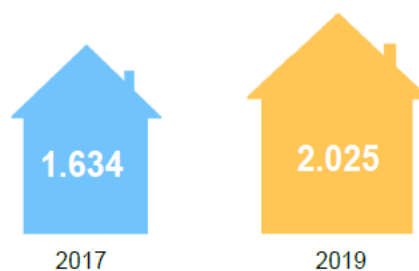
Bijlagen

- Armoedemonitor en inkomenseffectrapportage 2019
- Uitvoeringsagenda minimabeleid en schuldenaanpak 2021
- Overzicht onderzoeken voorgaande jaren
 - Evaluatie minimabeleid 2018 HAL
 - Klanttevredenheidsonderzoek minimapassen
 - Evaluatie uitvoering Schuldhulpverlening 2019

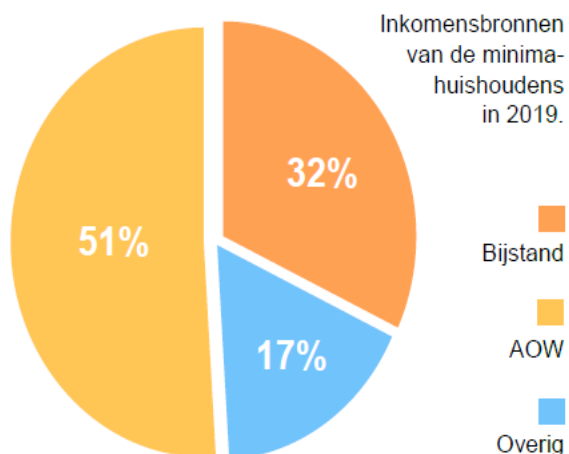
MINIMA IN HEERHUGOWAARD

Aantal minimahuishoudens

8% van de huishoudens heeft een inkomen tot 120% van het Wettelijk sociaal minimum (Wsm), dit zijn **2.025** huishoudens.

Inkomensbron

Bijstand

Aantal minimahuishoudens met een bijstandsuitkering in 2019.

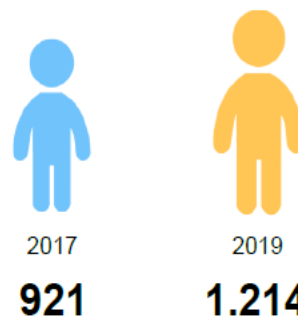

Minimakinderen

10%

van alle kinderen tot 18 jaar groeien op in een huishouden met een inkomen tot 120% Wsm, dit zijn **1.214** kinderen.

Langdurig minima

76% van alle minima heeft al 3 jaar of langer een minimuminkomen.

Wijken

20%

van alle huishoudens in de **Rivierenwijk** heeft een inkomen tot 120% Wsm. Dit aandeel is hoger dan in andere wijken. Ook in de Schrijverswijk is het aandeel minima hoger dan gemiddeld in de gemeente Heerhugowaard.

Eenoudergezinnen

29%

van de eenoudergezinnen (op huishoudniveau) heeft een inkomen tot 120% Wsm. Kinderen in een eenoudergezin groeien vijf keer zo vaak op in een minima-huishouden als kinderen in een huishouden met twee ouders.

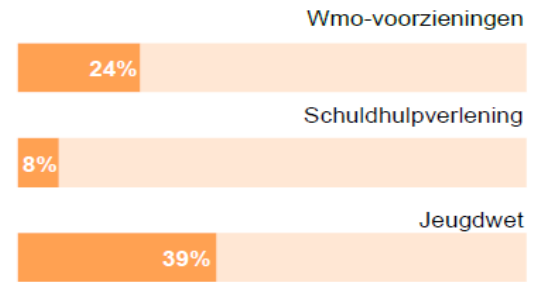
Niet-westerse achtergrond

26%

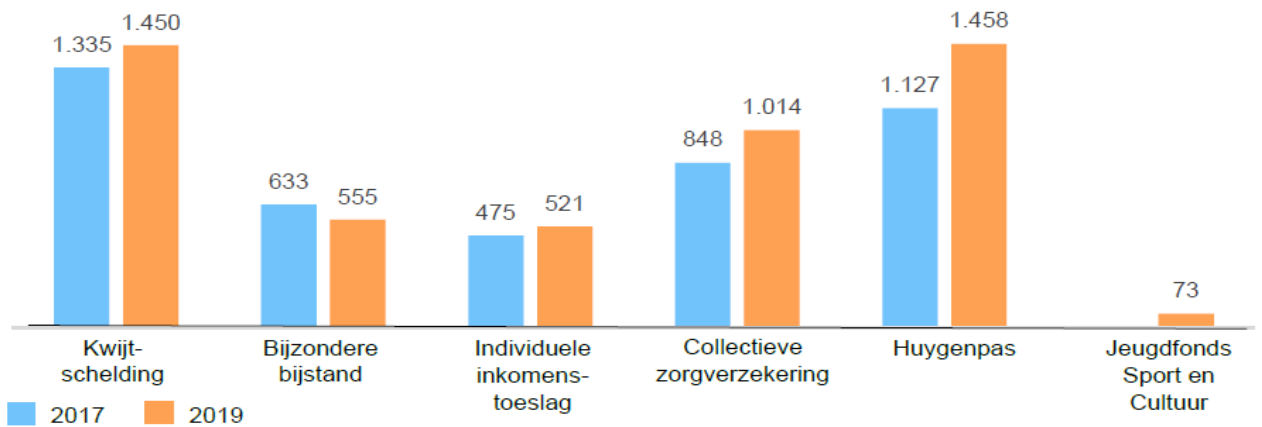
van alle huishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond heeft een inkomen tot 120% Wsm.

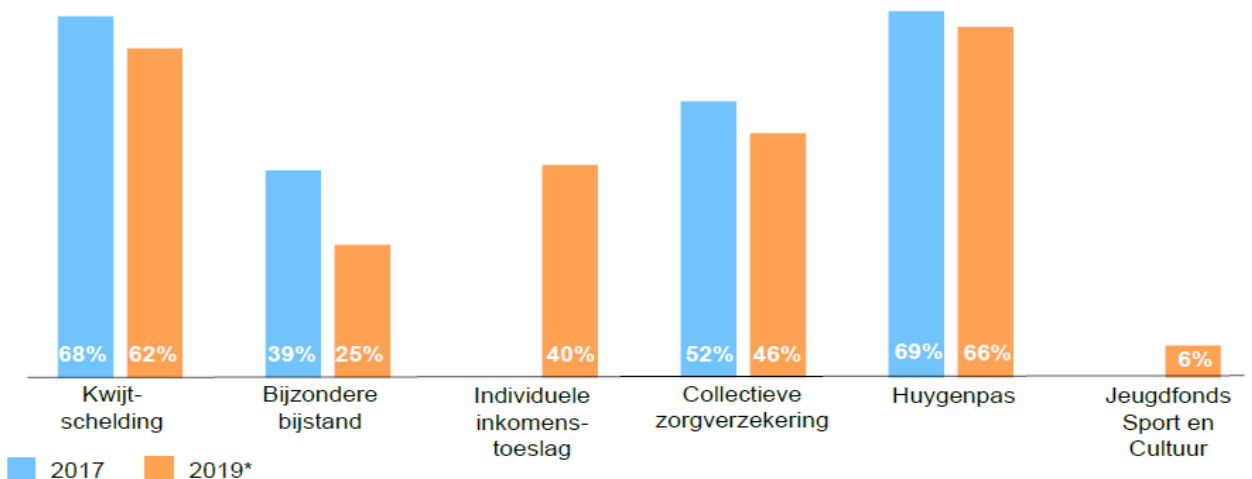
Minimaproblematiek

Gebruikers per regeling

Bereik van de regelingen

*In 2019 wordt het gebruik van de regeling afgezet tegen de totale (geschatte) doelgroep. In 2017 werd het gebruik afgezet tegen de doelgroep die de gemeente in beeld had. Hierdoor valt het bereik in 2019 relatief iets lager uit.

SAMENVATTING

Deze voortgangsnotitie is gezien alle veranderingen noodzakelijk en bereidt voor op het nieuwe beleidskader. Het doel is om door meer flexibiliteit en vrijheid in het minimabeleid adequaat te kunnen reageren op nieuwe ontwikkelingen. De gemeente biedt een vrij uitgebreid pakket aan minimaregelingen en de meeste regelingen hebben een goed bereik onder de doelgroep. Ook het aantal regelingen dat minimahuishoudens gebruiken (cumulatief gebruik) is goed te noemen, met name van de regelingen voor volwassenen. Dit blijkt uit de armoedemonitor en inkomenseffectrapportage van 2019.

Het huidige beleid beoogt het bestrijden van armoede bij de meest kwetsbare inwoners. Bevorderen van participatie en zelfredzaamheid van inwoners en hun kinderen staat hierbij voorop. Het doel van minimabeleid is dat niemand als gevolg van armoede niet mee kan doen en beperkt wordt in het sociale leven. We zien dat het bestaande beleid op een aantal punten aangescherpt en verbeterd kan worden. In deze notitie gaan we hier verder op in en ook op welke acties we hebben ondernomen en waar we meer op gaan inzetten.

Vanuit de integrale opgave willen we de samenwerking tussen de verschillende domeinen versterken. Deze samenwerking leidt tot betere participatie van inwoners. We hebben hier specifieke aandacht voor 4 risicogroepen, werkende armen, kinderen, eenoudergezinnen en inwoners met een migratie achtergrond. Vanuit de integrale opgave speelt schuldhelpverlening een belangrijke rol.

Schuldhelpverlening (SHV) is bedoeld voor inwoners die zelf hun problematische schulden niet meer kunnen oplossen. Armoede en schulden hebben een grote impact op de gezondheid en het welzijn van mensen. De gemeente heeft als doel er voor te zorgen dat zoveel mogelijk inwoners vrij blijven van schulden. Is er toch een schuldensituatie dan wordt alles op alles gezet om dit op te lossen. Uitgangspunt is dat elke inwoner met (dreigende) schulden een beroep kan doen op schuldhelpverlening en snel en goed wordt geholpen waarbij aandacht is voor de verschillende leefgebieden. In deze notitie gaan we hier verder op in en ook op welke acties we hebben ondernomen, waar we meer op gaan inzetten en bij welke maatregelen van de rijksoverheid we aansluiten.

INLEIDING

Op het moment dat we deze nota schrijven, bevinden we ons midden in de coronacrisis. Ondanks dat we nog niet precies weten wat de gevolgen van deze crisis gaan zijn, weten we al wel dat de maatschappij er anders uit zal zien. De gevolgen voor de economie zijn groot en we verwachten dat de komende tijd de armoede- en schuldenproblematiek zal toenemen. De noodzaak voor een goed vangnet aan inkomensondersteunende maatregelen om mensen te kunnen voorzien in hun levensonderhoud is belangrijker dan ooit.

Deze voortgangsnotitie is gezien alle veranderingen noodzakelijk en bereidt voor op het nieuwe beleidskader dat in 2021 opgesteld wordt. We monitoren de effecten van ons minima- en schuldhelpverleningsbeleid. Het doel is om verder door meer flexibiliteit en vrijheid in het minimabeleid adequaat te kunnen reageren op nieuwe ontwikkelingen.

Armoedemonitor en inkomenseffectrapportage

Een onderzoek is uitgevoerd naar de armoede- en inkomenseffecten van het minimabeleid over 2019 (zie bijlage Armoedemonitor en inkomenseffectrapportage). Het blijkt dat we de doelgroepen goed in beeld hebben en bereiken. Ook blijkt dat het bedrag uit de gemeentelijke regelingen ervoor zorgt dat huishoudens maandelijks meer ruimte overhouden voor het doen van vrije bestedingen. Dit geldt met name voor paren (zowel met als zonder kinderen) met een bijstandsuitkering. Zonder de gemeentelijke regelingen zouden zij een relatief klein budget voor vrije bestedingen overhouden. Het bedrag dat hiervoor wordt overgehouden verschilt wel aanzienlijk per huishoudtype en per inkomensniveau. Alleenstaande ouders houden bij elk inkomensniveau het grootste bedrag over voor vrije besteding.

De gemeente biedt een vrij uitgebreid pakket aan minimaregelingen en de meeste regelingen hebben een goed bereik onder de doelgroep. Ook het aantal regelingen dat minimahuishoudens gebruiken (cumulatief gebruik) is goed te noemen, met name van de regelingen voor volwassenen.

Er zijn nog wel een aantal aandachtspunten waar we mee aan de slag gaan, zo is het aantal werkende armen toegenomen, is het bereik van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen lager dan bij andere gemeenten en is het aantal eenoudergezinnen met een uitkering groot.

Tot slot

We zijn trots op wat we bereikt hebben, en willen hier verder op bouwen. Dit betekent dat er geen grote koerswijziging in het beleid wordt doorgevoerd en de huidige pijlers van het minimabeleid uitgangspunt blijven.

HOOFDSTUK 1 MINIMABELEID

Aanscherping huidig minimabeleid

Het huidige beleid beoogt het bestrijden van armoede bij de meest kwetsbare inwoners. Bevorderen van participatie en zelfredzaamheid van inwoners en hun kinderen staat hierbij voorop.

Het doel van minimabeleid is dat niemand als gevolg van armoede niet mee kan doen en beperkt wordt in het sociale leven.

We zien dat het bestaande beleid op een aantal punten aangescherpt en verbeterd kan worden. Dit gaan we doen aan de hand van de drie pijlers waarop het huidige minimabeleid is gebaseerd:

1. Meedoen: alle inwoners doen naar vermogen mee in de samenleving. Speciale aandacht gaat uit naar kinderen.
2. Gezondheid: goede en betaalbare zorg voor iedereen.
3. Optimaliseren bereik en organisatie minimaregelingen: voor inwoners die (nog) niet zelf in hun eigen onderhoud kunnen voorzien, bieden we een vangnet aan inkomensondersteunende maatregelen aan.

Pijler 1 Meedoen

Met pijler 1 leggen we de focus op de aanpak van kinderarmoede. We vinden dat kinderen ongeacht de financiële situatie van hun ouders mee moeten kunnen blijven doen en niet de dupe mogen worden van de armoedesituatie waarin zij opgroeien. Om dit te bereiken gaan we in gesprek met het onderwijs om op scholen aandacht te vragen voor de armoedeproblematiek waarin kinderen opgroeien. In het preventieplan wordt dit opgenomen (uitoeringsagenda “bestaande en nieuwe groepen in beeld”). We zetten in op een optimaal gebruik van de kindregelingen en het vereenvoudigen van de toegang tot deze regelingen. We houden bij de ondersteuning rekening met de behoeften van de kinderen.

Met deze pijler 1, richten we ons ook op de doelgroep werkende armen. Dit zijn mensen die ondanks een inkomen uit werk toch maar net uitkomen op een inkomen net op of net boven het sociaal minimum. Ongeveer 25% van deze groep is Zelfstandige Zonder Personeel. Door de coronacrisis en het verstrekken van de TOZO is dit voor het minimabeleid en schuldhulpverlening een nieuwe doelgroep. Doel van deze pijler is om ook het bereik van de minimaregelingen onder deze specifieke doelgroep te vergroten en daarmee de armoedeproblematiek onder werkende armen terug te dringen. Dit gaan we doen door de minimaregelingen breder onder de aandacht te brengen. Schuldhulpverlening gaan we toegankelijker maken voor ondernemers.

Pijler 2 Gezondheid

Met pijler 2 concentreren we ons op de gezondheid. De gezondheidsverschillen tussen inwoners met lage en hoge inkomens zijn groot. Mensen met een laag inkomen leven gemiddeld 15 jaar in minder goed ervaren gezondheid en overlijden gemiddeld 6 jaar eerder. Ook blijkt uit onderzoek dat armoede een sterke negatieve invloed op de gezondheid heeft. Stress is hiervoor een belangrijke factor. Daarom zetten we in op het verkleinen van deze gezondheidsverschillen en het reduceren van

stress. Dit doen we door rekening te houden met stress en schaamte die armoede meebrengt in onze dienstverlening. We doen mee met de campagne “Kom uit je schuld” om armoede uit de taboe sfeer te halen. Met ons gemeentelijke zorgverzekeringspakket willen we de gezondheidsverschillen verkleinen. Ook sluiten wij aan bij interventies die de gezondheid bevorderen proberen

Pijler 3 Optimaliseren bereik en organisatie minimaregelingen

Met pijler 3 zetten we in op een betere communicatie over de huidige regelingen, het vereenvoudigen van de toegang tot de regelingen door het realiseren van een heldere toegangspoort en de omslag naar meer klantcontact en maatwerk. Doel van deze lijn is om het bereik van de minimaregelingen te optimaliseren, daarmee een stabiel inkomen te creëren en inwoners nog beter te kunnen ondersteunen in wat zij nodig hebben om mee te kunnen blijven doen in de samenleving.

Partners

Naast het gemeentelijk beleid zijn er veel (vrijwilligers) organisaties actief om samen met ons armoede te verzachten en te bestrijden. Jaarlijks komen we met een groot deel van deze partners samen (bijeenkomst “Van Armoede naar Actie”). Het doel van dit overleg is om kennis te delen, kennis te maken met elkaar en elkaar te inspireren om zo meer mensen die in armoede leven te kunnen helpen. In verband met corona is er in 2020 geen bijeenkomst geweest. Maar dat betekent niet dat we stil gezeten hebben.

Er is een onderzoek gestart naar de oprichting van een armoedecoalitie HAL. Ondersteuningsmogelijkheden voor burgers zijn niet altijd zichtbaar, bekend of worden niet aangesproken. Ook is het aanbod versnipperd. Er zijn heel veel partijen die hulp bieden. Daarom onderzoeken we of we kunnen komen tot een paraplu waaronder alle initiatieven vallen die lokaal actief zijn. Dit zorgt voor een duidelijk landschap voor de hulpvrager en sneller schakelen vanuit een warme overdracht naar de plek waar de hulpvraag uiteindelijk op zijn plek is. De groep “Van Armoede naar Actie” is nu al aangesloten bij deze ‘coalitie’. Na verdere ontwikkeling en structurering kunnen ook andere organisaties zich bijvoegen. De ambitie is om een publiek-private samenwerking te bewerkstelligen waarin we met behulp van een groot netwerk, de inwoner beter kunnen ondersteunen.

Cijfers

Heerhugowaard

Op 31 december 2019 heeft de gemeente 2.025 huishoudens met een inkomen tot 120 procent Wettelijk sociaal minimum (Wsm) beeld. Samen vormen zij 8,4 procent van alle huishoudens in de gemeente Heerhugowaard. Dit is een stijging van 391 huishoudens ten opzichte van 2017 (1.634 minimahuishoudens; 7,1%). Deze stijging komt vooral door een toename van het aantal huishoudens met inkomen tussen de 100en 120 procent van het Wsm.

In de bijlage Armoedemonitor en inkomenseffectrapportage zijn deze en andere cijfers terug te vinden.

Alkmaar

Op 31 december 2019 heeft de gemeente 6.653 huishoudens met een inkomen tot 120 procent Wettelijk sociaal minimum (Wsm) beeld. Samen vormen zij 12,9 procent van alle huishoudens in de gemeente Alkmaar. Er is een stijging van het aantal minima met een inkomen tussen 100 en 120 procent Wsm. Ten opzichte van 2017 is deze groep in 2019 meer dan verdubbeld (+ 1.712 huishoudens). Het aantal huishoudens met een bijstandsuitkering is juist gedaald. In de bijlage Armoedemonitor en inkomenseffectrapportage zijn deze en andere cijfers terug te vinden.

Langedijk

Op 31 december 2019 heeft de gemeente 768 huishoudens met een inkomen tot 120 procent Wettelijk sociaal minimum (Wsm) beeld. Samen vormen zij 6,5 procent van alle huishoudens in de gemeente Langedijk. Dit is een stijging van 175 huishoudens ten opzichte van 2017 (593 minimahuishoudens; 5,1 procent). Deze stijging komt door een toename van het aantal huishoudens met inkomen tussen de 100en 120 procent van het Wsm. In de bijlage Armoedemonitor en inkomenseffectrapportage zijn deze en andere cijfers terug te vinden.

Risicogroepen

Door de coronacrisis zal de maatschappij er voorlopig nog anders uitzien. De gevolgen voor de economie zijn groot. Alleen al in de maand december 2020 zijn er 200 nieuwe ondernemers bijgekomen die gebruik maken van de tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). Deze regeling voorziet in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud als het inkomen door de coronacrisis onder het sociaal minimum is gedaald. Ook andere groepen zijn extra kwetsbaar. We verwachten dat de komende tijd de armoede- en schuldenproblematiek toe zal nemen. Een goed vangnet om te zorgen dat mensen kunnen blijven voorzien in hun levensonderhoud is nu noodzakelijker dan ooit. We signaleren hier vier risicogroepen in.

1. Kinderen

Heerhugowaard

Op 31 december 2019 heeft de gemeente Heerhugowaard 1.214 minimakinderen tot 18 jaar in beeld, zij vormen 9,7 procent van alle kinderen in de gemeente. Dit is een stijging ten opzichte van 2017 (921 kinderen; 7 procent). Het aandeel minimakinderen is gestegen, maar ligt nog onder het gemiddelde bij andere gemeenten van vergelijkbare grootte.

Alkmaar

Op 31 december 2019 heeft de gemeente Alkmaar 2.445 minimakinderen tot 18 jaar in beeld, zij vormen 12 procent van alle kinderen in de gemeente. Dit is een stijging ten opzichte van 2015 (2.124 kinderen; 10,2 procent) en 2017 (1.772 kinderen; 8,7 procent). Het aandeel minimakinderen is gestegen, maar ligt nog net onder het gemiddelde bij andere gemeenten van vergelijkbare grootte.

Langedijk

Op 31 december 2019 heeft de gemeente Langedijk 478 minimakinderen tot 18 jaar in beeld, zij vormen 8,2 procent van alle kinderen in de gemeente. Dit is een stijging ten opzichte van 2017 (363; 6,2 procent). Het aandeel minimakinderen is gestegen, maar ligt in de lijn met andere gemeenten van vergelijkbare grootte.

2. Werkende armen

Heerhugowaard

Werken loont: wanneer huishoudens in Heerhugowaard vanuit de bijstand gaan werken tegen een loon gelijk aan 110, 120 of 130 procent Wsm gaan zij er in totaal inkomen altijd op vooruit ten opzichte van de bijstandssituatie. Het totaal inkomen bestaat uit het netto-inkomen (inclusief vakantietoeslag), landelijke toeslagen en de gemeentelijke regelingen. Werken vanuit de bijstand loont financieel gezien, maar hoeveel dat is verschilt per doelgroep. Alleenstaanden zonder kinderen gaan er het meest op vooruit, echtparen met kinderen het minst. Ook hebben minima met kinderen (alleenstaande ouders en echtparen met kinderen) bij een inkomen gelijk aan 120 procent Wsm meer aan totaal inkomen dan bij een inkomen gelijk aan 130 procent Wsm.

Eén van de maatregelen die we willen gaan nemen om de armoedeval te verkleinen is het invoeren van een premiebeleid.

Alkmaar

Werken loont: wanneer huishoudens in Alkmaar vanuit de bijstand gaan werken tegen een loon gelijk aan 110, 120 of 130 procent Wsm gaan zij er in totaal inkomen altijd op vooruit ten opzichte van de bijstandssituatie. Het totaal inkomen bestaat uit het netto-inkomen (inclusief vakantietoeslag), landelijke toeslagen en de gemeentelijke regelingen. Werken vanuit de bijstand loont financieel gezien, maar hoeveel dat is verschilt per doelgroep. Alleenstaanden zonder kinderen gaan er het meest op vooruit, echtparen met kinderen het minst. Ook hebben minima met kinderen (alleenstaande ouders en echtparen met kinderen) bij een inkomen gelijk aan 120 procent Wsm meer aan totaal inkomen dan bij een inkomen gelijk aan 130 procent Wsm.

Eén van de maatregelen die we willen gaan nemen om de armoedeval te verkleinen is het invoeren van een premiebeleid.

Langedijk

Werken loont: wanneer huishoudens in Langedijk vanuit de bijstand gaan werken tegen een loon gelijk aan 110, 120 of 130 procent Wsm gaan zij er in totaal inkomen altijd op vooruit ten opzichte van de bijstandssituatie. Het totaal inkomen bestaat uit het netto-inkomen (inclusief vakantietoeslag), landelijke toeslagen en de gemeentelijke regelingen. Werken vanuit de bijstand loont financieel gezien, maar hoeveel dat is verschilt per doelgroep. Alleenstaanden zonder kinderen gaan er het meest op vooruit, echtparen met kinderen het minst. Ook hebben minima met kinderen (alleenstaande ouders en echtparen met kinderen) bij een inkomen gelijk aan 120 procent Wsm meer aan totaal inkomen dan bij een inkomen gelijk aan 130 procent Wsm.

Eén van de maatregelen die we willen gaan nemen om de armoedeval te verkleinen is het invoeren van een premiebeleid.

3. Eénoudergezinnen

Heerhugowaard

Eénoudergezinnen met kinderen tot 18 jaar hebben vaker een minimuminkomen dan andere huishoudtypen; 29 procent van alle 972 éénoudergezinnen in de gemeente heeft een inkomen tot 120 procent Wsm (dat zijn 286 huishoudens).

Alkmaar

Eénoudergezinnen met kinderen tot 18 jaar hebben vaker een minimuminkomen dan andere huishoudtypen; 27 procent van alle 2.315 éénoudergezinnen in de gemeente heeft een inkomen tot 120 procent Wsm (dat zijn 631 huishoudens).

Langedijk

Eénoudergezinnen met kinderen tot 18 jaar hebben vaker een minimuminkomen dan andere huishoudtypen; 27 procent van alle 457 éénoudergezinnen in de gemeente heeft een inkomen tot 120 procent Wsm (dat zijn 123 huishoudens).

4. Mensen met een migratieachtergrond

Heerhugowaard

Naar herkomst zijn huishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond oververtegenwoordigd onder minima; 26 procent van alle huishoudens met een dergelijke achtergrond heeft een inkomen tot 120 procent Wsm (761 huishoudens). Dit ligt iets lager dan het gemiddelde dat we bij andere gemeenten zien, ongeveer 30 procent. Onder huishoudens met een Nederlandse achtergrond is 6 procent minima.

Alkmaar

Naar herkomst zijn huishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond oververtegenwoordigd onder minima; 36 procent van alle huishoudens met een dergelijke achtergrond heeft een inkomen tot 120 procent Wsm (2.234 huishoudens). Dit ligt hoger dan het gemiddelde dat we bij andere gemeenten zien, ongeveer 30 procent. Onder huishoudens met een Nederlandse achtergrond is 9 procent minima.

Langedijk

Naar herkomst zijn huishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond oververtegenwoordigd onder minima; 32 procent van alle huishoudens met een dergelijke achtergrond heeft een inkomen tot 120 procent Wsm (193 huishoudens). Dit ligt hoger dan het gemiddelde dat we bij andere gemeenten zien, ongeveer 30 procent. Onder huishoudens met een Nederlandse achtergrond is 9 procent minima.

[Veranderingen beleid tot nu toe en wat willen we nog doen](#)

Onze ambities op armoedebestrijding zijn dat alle inwoners kunnen voorzien in hun levensonderhoud en alle inwoners participeren, bij voorkeur door betaald werk. Inwoners die dit (nog) niet zelf kunnen bieden we in eerste instantie een Participatiewet-uitkering aan. Daarnaast bieden we een vangnet aan inkomensondersteunende maatregelen zoals:

- De gemeentelijke bijzondere bijstand;
- De individuele inkomenstoelage;
- De individuele studietoelage;
- De meedoenregeling (minimapas);
- De collectieve aanvullende ziektekostenverzekering voor minima.

De afgelopen jaren is een aantal wijzigingen doorgevoerd in het huidige beleid (zie onderstaande tabel "actieplan minimabeleid"). Het komende jaar willen we nog een aantal verbeteringen gaan doorvoeren. Waar nodig zullen deze aan de raad worden voorgelegd. We voeren geen grote koerswijziging in beleid door. We blijven de huidige aanvullende inkomensondersteunende maatregelen aanbieden en voegen een aantal nieuwe regelingen toe. Ondanks dat er al veel goed gaat in de stad op het gebied van armoedebestrijding, zien we dat een aantal onderdelen binnen het huidige beleid verbeterd en versterkt kunnen worden. Om dit doel te bereiken gaan we het volgende doen:

*Tabel Actieplan minimabeleid 2021
In de Armoede uitvoeringsagenda zijn de acties toegelicht*

Wat hebben we gedaan		Wat willen we gaan verbeteren en versterken	Wanneer gaan we dit doen
	Meedoen		
Computerregeling verruimd in verband met corona		Computerregeling aanpassen	Q2
Onderzoek premiebeleid <ul style="list-style-type: none"> • Invoeren uitstroompremie bij werkaanvaarding • Invoeren premie vrijwilligerswerk 		Premiebeleid invoeren	Q2
Evaluatie Minimapas		Doorontwikkeling Minimapas	2021
		Rekentool WerkloonT invoeren	Q1
	Gezondheid		
Collectieve zorgverzekering voor Minima <ul style="list-style-type: none"> • Wijziging aanvullende pakketten • Automatische omzetting naar pakket waarbij eigen risico is meeverzekerd 			

Wat hebben we gedaan		Wat willen we gaan verbeteren en versterken	Wanneer gaan we dit doen
		Aansluiten bij interventies die gezondheid bevorderen. Vanuit de integrale opgave heeft Halte Werk vanuit de Participatiewet trajecten die gericht zijn op de gezondheid.	Q2
Optimaliseren bereik en organisatie minimaregelingen			
Bijzondere bijstand voor eigen bijdrage kinderopvang voor alle doelgroepen			
Individuele inkomenstoelage: laten vervallen criterium zelfstandige woonruimte			
Verhogen individuele studietoelage		Wetswijziging individuele studietoelage implementeren	Q2
		Onderzoeken invoeren witgoedregeling, indien mogelijk koppelen aan minimapas	2021
		Jongerentoeslag verhogen	Q2
		Tijdelijke regeling voor huishoudens in financiële nood (TONK)	Q1/Q2
		Armoede coalitie HAL	2021
		Onderzoek bereik kwijtschelding gemeentelijke belastingen	2021

HOOFDSTUK 2 INTEGRALE OPGAVE ARMOEDE

We zorgen ervoor dat minder inwoners onder het sociaal minimum komen. Inwoners die in armoede leven lopen grotere risico's en worden belemmerd in hun (talent)ontwikkeling en gezondheid. Eerder signaleren en interveniëren, er meer 'op af gaan' vragen om een samenhangende aanpak op de domeinen van de Wmo, Jeugdhulp, Onderwijs en Participatie.

We hebben de ambitie om mensen die in armoede leven zoveel mogelijk te helpen uit deze situatie te komen. We willen dat alle inwoners participeren, bij voorkeur door werk. Ons beleid op armoedebestrijding is daarmee niet langer alleen gericht op het verzachten van de gevolgen van armoede maar ook op het bieden van perspectief. Halte Werk voert, onder andere, een groot deel van ons armoedebeleid en participatiebeleid uit. Halte Werk blijft zich ontwikkelen hoe binnen de

dienstverlening de inwoner meer centraal kan komen te staan. Dit sluit goed aan bij de ambities en beleidsdoelstellingen uit deze notitie.

We richten ons op het vroegtijdig bereiken van huishoudens met financiële problemen om het oplopen van schulden te voorkomen. Ook werken we aan een inclusieve arbeidsmarkt waar plaats is voor iedereen, van laag tot hoog opgeleid, voor mensen met en zonder beperking, voor mensen met of zonder migratieachtergrond. Niet voor iedereen is betaald werk echter haalbaar. Ook zien we dat de groep werkende armen toeneemt: mensen die wel inkomsten hebben uit betaald werk, maar door een laag uurloon of doordat ze niet de mogelijkheid krijgen voldoende uren per week te werken (bijvoorbeeld door een 0-uren contract of een flexibel contract), nog steeds een laag inkomen hebben.

Het is voor mensen die kunnen werken niet goed langdurig een uitkering te ontvangen. Het actief aanpakken van het zogeheten granieten bestand is dan ook heel belangrijk voor ons. Door nadrukkelijk aan te sturen op participatie van alle uitkeringsgerechtigden in de vorm van een tegenprestatie, worden mensen gestimuleerd een 'stap op de ladder' te zetten. Hierbij leveren wij maatwerk – ieder mens is immers anders – en gaan wij bureaucratie te lijf. Het tegengaan van uitkeringsfraude heeft een hoge prioriteit voor ons.

Versterken samenwerking Sociaal Domein en Wams

Vanuit de integrale opgave willen we de samenwerking tussen de verschillende domeinen versterken. Deze samenwerking leidt tot betere participatie van inwoners. Het verbeteren van de financiële positie van minima draagt bij aan de participatie van inwoners. Eerder signaleren en interveniëren, er meer op af gaan vragen om een samenhangende aanpak op de domeinen van de Wmo, Jeugdhulp, Onderwijs en Participatie. Uit de armoedemonitor komt naar voren dat veel minima ook gebruik maken van Wmo en Jeugdzorg. Daarom gaan we in overleg met Wmo en Jeugd om te kijken wat zij zien en wat zij denken dat er nog meer nodig is en we samen kunnen oppakken.

We sorteren in 2021 voor op het nieuwe wetsvoorstel WAMS (Westvoorstel Aanpak meervoudige problematiek sociaal domein). WAMS moet regelen dat gemeenten in specifieke situaties de ruimte krijgen om te verkennen of mensen kampen met gestapelde problemen, en welke partijen nodig zijn om de problemen op te lossen. Het doel is snellere en meer gecoördineerde integrale hulp voor kwetsbare mensen middels een integrale samenwerking binnen het sociaal domein. Eind 2022 treedt de wet vermoedelijk in werking.

Kinderen in armoede

Alkmaar

Opgroeien in armoede betekent meer dan alleen het missen van spullen. Het betekent ook onzekerheid of er voldoende geld is om te eten, het voelen van de stress van de ouders, niet altijd mee kunnen doen of vaker opgroeien in een onveilige buurt. Door bijvoorbeeld het niet kunnen aanschaffen van een computer, het niet kunnen betalen van bijlessen of een studie heeft de armoede ook invloed op de toekomstperspectieven van deze kinderen. Langdurige armoede in de

kindertijd kan littekens nalaten in de volwassenheid. De ontwikkelkansen verminderen erdoor en er is een grotere kans om als volwassene opnieuw in armoede te verkeren. Schrijnend is dat kinderen zelf geen invloed kunnen uitoefenen op deze situatie.

Zo is een gelijke start voor kinderen op school en een goede sociale basis / voorzieningen om deze vicieuze cirkel te doorbreken, van fundamenteel belang. Zodat zij hun talenten kunnen ontplooiën. Daar heeft uiteindelijk ook de samenleving prioriteit van.

Geldt alleen voor Alkmaar

Om gelijke kansen te bevorderen, maken we een link met het Gelijke Kansenprogramma in het kader van de Alkmaarse Onderwijsagenda.

We hebben de ambities geformuleerd dat alle Inwoners in hun levensonderhoud kunnen voorzien en dat alle Inwoners kunnen participeren, bij voorkeur door werk. Deze ambities gelden ook voor kinderen die opgroeien in armoede. Ongeacht de financiële situatie van hun ouders vinden we dat deze kinderen mee moeten kunnen blijven doen en niet de dupe mogen zijn van armoede.

Kortom, er is aandacht voor kinderen die opgroeien in armoede. We willen het aantal kinderen dat opgroeit in armoede terugdringen. Er zijn al meerdere initiatieven ontplooid die de negatieve effecten van armoede onder kinderen moeten voorkomen (minimapassen, vergoeding ouderbijdrage scholen, computerregeling, Jeugdfonds Sport & Cultuur, fietsenplan, etc).

Het betreft hier echter een integrale, sociaal domein brede, opgave. Daarom is het belangrijk dat we extra inzet plegen op deze doelgroep en hierbij de verbinding zoeken met alle partners in het sociaal domein. Maatregelen richten zich onder meer op het bereiken van meer kinderen in armoede door de verbinding met scholen, de (jeugd)gezondheidszorg en het sociaal domein te versterken. Door te investeren in een sterke sociale basis, in de uitvoering preventiever en integraler te werken, willen we tot een beter aanbod komen om de gevolgen van armoede te verkleinen.

Geldt alleen voor Alkmaar

We zijn hiermee al een eind op weg door in verschillende beleidsagenda's ook aandacht te hebben voor minima, bijvoorbeeld in de Onderwijsagenda en in de Gezondheidsagenda.

HOOFDSTUK 3

SCHULDENAANPAK

Schuldhulpverlening (SHV) is bedoeld voor inwoners die zelf hun problematische schulden niet meer kunnen oplossen. Het belangrijkste onderdeel van schuldhulpverlening betreft een minnelijke schuldregeling (regeling zonder tussenkomst rechtbank). Wanneer een minnelijk traject niet mogelijk is, kan een aanvraag worden gedaan voor toelating tot de Wsnp (het wettelijk traject, met tussenkomst rechtbank).

In 2019 heeft 7 % procent van alle minimahuishoudens uit Alkmaar en Langedijk een vorm van schuldhulpverlening gekregen, en 8% uit Heerhugowaard.

Armoede en schulden hebben een grote impact op de gezondheid en het welzijn van mensen.

Het actieplan Schuldenaanpak bestaat uit drie pijlers:

1. Preventie en vroegsignalering: problematische schulden voorkomen;
2. Ontzorgen en ondersteunen;
3. Zorgvuldige en maatschappelijk verantwoorde incasso.

De gemeente heeft als doel er voor te zorgen dat zoveel mogelijk inwoners vrij blijven van schulden. Is er toch een schuldensituatie dan wordt alles op alles gezet om dit op te lossen. Uitgangspunt is dat elke inwoner met (dreigende) schulden een beroep kan doen op schuldhulpverlening en snel en goed wordt geholpen waarbij aandacht is voor de verschillende leefgebieden. Om dit doel te bereiken gaan we het volgende doen:

Tabel Actieplan schuldenaanpak 2021

In de armoede uitvoeringsagenda zijn de acties toegelicht.

(de nummers in de tabel corresponderen met de acties uit de actieagenda)

Wat	Acties	Wanneer
Preventie en vroegsignalering		
1. Wijziging wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening	<ul style="list-style-type: none"> • Verordening beslistermijn schuldhulpverlening • Proces Schuldhulpverlening wijzigen • Schuldhulpverlening aan ondernemers verder vormgeven • Aansluiten Verwijsindex schuldhulpverlening (Vish) • Aansluiting Centraal Krediet Informatiesysteem van BKR (CKI) 	Q1 en Q2
1. Meldpunt vroegsignalering van schulden HAL verder uitbouwen	<ul style="list-style-type: none"> • Aansluiten bij landelijk convenant • Alle signalen van vaste lasten partners oppakken • Plan opstellen prioritering signalen 	2021
2. Bestaande en nieuwe groepen in beeld	Actie agenda preventie opstellen	2021
3. Nationale Schuldhulproute en Geldfit	Aansluiten en overeenkomst afsluiten	Q1
4. Noodfonds Alkmaar	Herijken zodat het flexibeler kan worden ingezet	
5. Armoede coalitie HAL	Onderzoek vormen samenwerkingsverband	2021

Wat	Acties	Wanneer
	organisaties die zich richten op minima	
Ontzorgen en ondersteunen		
6.Schuldenknooppunt	Aansluiten	Q2/Q3
7.Collectief schuldregelen	Implementeren	Q2/Q3
8.Landelijk waarborgfonds saneringskredieten	Aansluiten zodra dit mogelijk is	
9.Brede toepassing noodstopprocedure	Wanneer mogelijk aansluiten bij landelijke ontwikkelingen volgend op het versnellingspakket van Rijksoverheid. Zodra mogelijk aansluiten bij uniforme noodstopprocedure.	
10.Adviesrecht schuldenbewind	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik maken van adviesrecht • Instrumenten ontwikkelen voor gemeentelijke ondersteuning • Uitrol van de pilot naar de bewindvoerders die nog niet deelnemen 	Q1
11.Buddy app	Gebruik maken van deze app	Na oplevering app
12.Maatwerkproject Publieke Waarden	Continueren	2021
13.Kinderen in armoede	Maatregelen richten zich op het bereiken van meer kinderen in armoede door de verbinding met scholen, de (jeugd)gezondheidszorg en het sociaal domein te versterken	2021
14.Schuldhulpverlening voor ondernemers	Schuldhulpverlening toegankelijker maken voor ondernemers	Q1
15.Jongerenperspectieffonds	Onderzoek invoeren jongerenperspectieffonds	2021
Zorgvuldige en maatschappelijk verantwoorde incasso		
16.Wet vereenvoudiging beslagvrije voet	Implementatie voortzetten	2021
17.Zorgvuldige invordering van schulden	Werkwijze "De blijde betaler" handhaven	2021

Wat is het resultaat dat we willen bereiken?

- Preventie op maat
- Financiële educatie voor jongeren op scholen
- Voorkomen en bestrijden van problematische schulden (minder mensen in de schulden)
- Herstel van reguliere (huur)betalingen

- Voorkomen van vergaande (incasso)maatregelen
- Creëren stabiele financiële situatie
- Vormen van een totaalbeeld van de inwoner, waardoor ook problemen op andere leefgebieden worden gesignaleerd
- Dit door outreachend werken, huisbezoeken, keukentafelgesprekken, persoonlijke begeleiding, formulierenpunt en budgetwinkel

HOOFDSTUK 4 COMMUNICATIE

Veel uitgaande brieven en aanvraagformulieren zijn gecontroleerd op taalniveau B1. We blijven hier bij het opstellen van nieuwe informatie over de regelingen alert op. Verder gaan we meer informatie (audio)visueel maken zodat deze ook voor laaggeletterden en mensen die de Nederlandse taal minder machtig zijn toegankelijk wordt.

Halte Werk wil optimaal gebruikmaken van de landelijke campagne ‘Kom jij eruit?’ (ontwikkeld door Schuldhulp EMMA) gezien de aansluiting op de doelen van Halte Werk. Niet alleen nemen de geldzorgen van huishoudens met risicovolle en problematische schulden toe, de crisis raakt ook nieuwe doelgroepen die eerder geen ervaring met schulden hadden, zoals ondernemers. De campagne sluit aan op de huidige actualiteit. Het richt zich op de groepen die nu hard zijn of nog worden getroffen. De boodschap is gericht op preventie: zorg ervoor dat kwetsbare groepen niet verder in de ellende belanden. Waarbij een onderverdeling is gemaakt tussen de campagne ‘Kom uit je schuld’ (gericht op niet-ondernemers) en ‘Kom je eruit?’ (gericht op de gevolgen van de coronacrisis voor ondernemers).

Campagne middelen

De campagne bestaat uit verschillende middelen. Er zijn campagneposters/flyers en content voor o.a. sociale media beschikbaar waarvan lokale partijen, zoals Halte Werk en HAL-gemeenten, gebruik kunnen maken. Daarnaast staan op de website www.komuitjeschuld.nl o.a. persoonlijke verhalen van mensen en handige verwijzingen. Bijvoorbeeld naar het Coronaloket van de Kamer van Koophandel voor ondernemers of de test op Geldfit.nl om snel en eenvoudig inzicht te krijgen in hoe iemand er financieel voor staat.

HOOFDSTUK 5 PLANNING

De voortgangsnotitie en uitvoeringsagenda zijn besproken met de gemeenten Heerhugowaard, alkmaar en Langedijk en vastgesteld in het Bestuurlijk Team van Halte Werk.

In de maand februari 2020 zal het stuk worden aangeboden ter bespreking in het college, en daarna in de commissie. De laatste stap is de bespreking in de gemeenteraad. Hierbij worden ook de armoedemonitor en inkomenseffect rapportage 2019 aan de Raad aangeboden. Tevens zal de Raad bij haar behandeling gevraagd worden naar politiek bestuurlijke uitgangspunten om te komen tot

een beleidskader, welke verderop in het jaar wordt voorgelegd. De wethouders worden ook om input en standpunten gevraagd.

Halte werk zal een werkgroep voorbereiden om het beleidskader vorm te geven. We zullen de ideeën toetsen en laten voorleggen aan de doelgroep (ervaringsdeskundigen en cliëntenraden).

De raad wordt om input gevraagd bij het aanbieden van de armoede agenda in maart. In de periode van april tot en met juli zal het beleidskader worden opgetuigd. We zullen de ketenpartners in de regio hierin meenemen (wat zijn onze ideeën? Hoe kijken zij hier tegenaan en hebben zij nog suggesties) Dit zal waarschijnlijk via teams gebeuren.

De raad zal na het reces het nieuwe beleidskader ontvangen. Indien nodig kunnen we hier een raadsinformatie avond voor inplannen.

HOOFDSTUK 6 FINANCIEN

Middelen

Vanuit het steun- en herstellpakket van de Rijksoverheid is een aantal budgetten toegekend aan de gemeenten. Vanuit de decembercirculaire hebben we extra middelen die we willen koppelen aan deze agenda:

Tabel Heerhugowaard

	2020	2021
Gemeentelijke schuldenbeleid	38.993	79.713
Bijzondere bijstand	13.583	27.768
Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke kosten (TONK) *		170.718 (Q1)
		170.718 (Q2)

Tabel Alkmaar:

	2020	2021
Gemeentelijke schuldenbeleid	108.000	219.000
Bijzondere bijstand	38.000	76.000
Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke kosten (TONK) *		472.131 (Q1)
		472.131 (Q2)

Tabel Langedijk

	2020	2021
Gemeentelijke schuldenbeleid	14.740	30.134
Bijzondere bijstand	5.080	10.386
Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke kosten (TONK) *		63.850 (Q1)
		63.850 (Q2)

**Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)*

De bedragen voor de TONK zijn nog niet bekend per gemeente. De berekening is gedaan met dezelfde verdeelsleutel als voor de armoede- en schuldenmiddelen. En verder geldt daarvoor nog het volgende voorbehoud (Decembercirculaire p. 11): In totaal is een bedrag van maximaal € 130 miljoen gereserveerd voor het eerste halfjaar van 2021. Voor het eerste kwartaal komt € 65 miljoen beschikbaar. Aan het einde van het eerste kwartaal van 2021 zal op basis van de dan geldende situatie rondom de maatregelen tegen het coronavirus de inzet voor het tweede kwartaal van 2021 worden gewogen.

Kosten

Het is niet mogelijk om van alle acties de financiële consequenties aan te geven. Veel kosten zijn nog niet bekend en ook de impact op de uitvoering is nog niet duidelijk. Bij de concrete uitwerking van de acties maken we een plan van aanpak met financiële consequenties die voorgelegd wordt aan het bestuur van Halte Werk en mogelijk de gemeenteraad.

De minima regelingen hebben allemaal een open eind karakter. Ieder jaar wordt op geijkte momenten bekeken hoe het budget zich tot de inzet verhoudt. Zo nodig wordt het beleid/budget dan bijgesteld.